

Samen op de route naar toekomstbestendige ziekenhuiszorg

Belanghebbendenbijeenkomst 15 april 2024

De Friesland

Inleiding

Bijna honderd vertegenwoordigers van zorgaanbieders, overheden en onderwijs spraken op maandagavond 15 april 2024 over de toekomst van de Friese ziekenhuiszorg. Ze namen deel aan een bijeenkomst voor belanghebbenden. De deelnemers kwamen van binnen en buiten de zorgregio. Die bestaat uit Friesland en aangrenzende gebieden.

Ze kregen eerst gezamenlijk een presentatie vanuit bestuurlijk en medisch oogpunt. Twee leden van het kernteam van de vier ziekenhuizen en de drie zorgverzekeraars schetste tegen welke problemen ze in de zorg aanlopen. Ze gaven aan hoe dit de komende jaren toeneemt. Ook vertelden ze wat volgens het kernteam de oplossing voor deze problematiek is. Dit scenario voorziet in een teruggang van vier naar drie ziekenhuizen.

Daarna gingen de mensen in zes groepen uiteen. Die waren grotendeels ingedeeld per beroepsgroep. In de kleinere gezelschappen reageerden ze op de presentatie. Daarna vertelden ze welke kansen en uitdagingen zij zagen. Ze gaven eveneens aan of het kernteam op zijn route alle aspecten meeneemt. Dit verslag is een samenvatting van de bijeenkomst.

De opmerkingen die gemaakt zijn krijgen via de bijeenkomst en het verslag dat met deelnemers is gedeeld een vervolg bij de besprekingen over toekomstbestendige ziekenhuiszorg en de routekaart die hiervoor opgesteld is.

Foto's Piet Douma / PDF-Grafie

Samenvatting: Noodzaak verandering duidelijk maken

De noodzaak voor veranderingen in de ziekenhuiszorg in Friesland is voor veel zorgmedewerkers duidelijk. Zonder verandering is op termijn toegankelijke en goede ziekenhuiszorg niet meer voor iedereen mogelijk. Maar niet iedereen in Friesland ziet nu die noodzaak, geven deelnemers aan een bijeenkomst voor zorgmedewerkers en andere belanghebbenden aan. Die moet bijvoorbeeld voor inwoners duidelijker in beeld komen. Dat de vier Friese ziekenhuizen en de zorgverzekeraars op termijn naar drie ziekenhuizen willen, vinden de meeste belanghebbenden een helder verhaal.

Deze conclusie valt te trekken uit een bijeenkomst over de route naar toekomstbestendige ziekenhuiszorg in Friesland. Zo'n honderd belanghebbenden komen hiervoor op maandagavond 15 april 2024 naar Leeuwarden. Ze zijn actief in het zorggebied van de vier Friese ziekenhuizen. Dat bevat naast Friesland ook de grensgemeenten in Flevoland, Overijssel, Drenthe en Groningen.

Door vergrijzing neemt de zorgvraag de komende jaren toe en het aanbod aan personeel af. Terwijl er nu geregeld al te weinig medewerkers zijn. Dat maakt het bijvoorbeeld moeilijk om op bepaalde terreinen voldoende operaties te kunnen doen en andere kwaliteitseisen te halen. Wil Friesland kwalitatief goede zorg blijven bieden, dan vraagt dit ingrijpende stappen. Het kernteam van de ziekenhuizen en zorgverzekeraars dat zich hiermee bezighoudt, maakt dit duidelijk aan het begin van de betrokkenenbijeenkomst.

De bijeenkomst is bedoeld om zorgaanbieders, overheden en het onderwijs te informeren. Om te horen wat zij als kansen en uitdagingen zien. Welke ziekenhuiszorg zij wensen. Het kernteam heeft een routekaart opgesteld hoe het denkt ook in de toekomst te zorgen voor toegankelijke en kwalitatief goede ziekenhuiszorg. De deelnemers geven aan hoe hun discipline op die routekaart is mee te nemen.

In deelsessies per zorgveld geven de meeste deelnemers aan dat ze het verhaal kennen en begrijpen. Het wil niet zeggen dat ze geen vragen hebben. Het voorkeursscenario van het kernteam voorziet in veranderingen over tien jaar. Maar hoe houd je tot dat moment de zorg op niveau? Hoe houd je medewerkers gemotiveerd? Het behouden van continue kwaliteit is een belangrijk aandachtspunt.

Vliegwiel

Het voorkeursscenario gaat uit van het samenvoegen van de ziekenhuizen van Heerenveen en Sneek in een nieuw ziekenhuis in Joure. Zo'n nieuw ziekenhuis biedt allerlei kansen en mogelijkheden, zoveel voor patiënten als voor medewerkers en het onderwijs. Het is van belang daar volop gebruik van te maken. Want dat kan voor meerwaarde zorgen, geven de deelnemers aan. Het kan een vliegwieleffect voor de zorg opleveren. Inrichten van de spoedzorg moet de hoogste prioriteit krijgen.

De andere kant is dat als door fusie per saldo personeel vertrekt, het medewerkerstekort blijft bestaan. Met dat scenario moet je ook rekening houden. Praktijk en theorie willen nog wel eens verschillen.

Reisafstand

Tegelijk is er zorg over de reisafstand. Die zal voor sommigen toenemen. Niet alleen voor bezoekers, maar ook voor medewerkers in de ziekenhuizen en andere zorgvelden. Die moeten soms door langere reistijden meer achterwacht organiseren en dat kost extra geld. Verbetering van het openbaar vervoer van en naar Joure zou kunnen helpen voor patiënten,

bezoekers en zorgmedewerkers. Want bereikbaarheid van de zorg is cruciaal. Al zal voor bijvoorbeeld bewoners van de Noordoostpolder de situatie verbeteren.

Samenwerking

De deelnemers geven aan dat betere samenwerking tussen zorgaanbieders kan bijdragen aan betere zorg, niet alleen in de ziekenhuizen. Ze komen allen dezelfde problemen en uitdagingen tegen. Die moet je samen proberen op te lossen. Zorgcoördinatie is van groot belang. Het gaat nu te veel over de ziekenhuizen, terwijl het meer over het samen organiseren van de zorg zou moeten gaan. Met de komst van een nieuw ziekenhuis kan dit een impuls krijgen. Dat blijkt uit voorbeelden uit andere regio's. De keuzes moeten volgen vanuit die inhoud.

Verloskundigen willen graag meepraten over hoeveel kraamkamers er in het nieuwe ziekenhuis komen en hoe die het beste zijn in te richten. Aanpassing van de ziekenhuislocaties vraagt ook een goede plaatsing van ambulances in de regio. Huisartsen willen graag het persoonlijke contact met medisch specialisten behouden. Zorgmedewerkers binnen en buiten de ziekenhuizen moeten goed op de hoogte zijn van de plannen en de voortgang. Daar moet meer aandacht voor zijn. Net als voor de cultuurverschillen tussen de ziekenhuizen en hoe die weg te nemen.

Urgentie

De huisartsen zouden graag zien dat uitvoering van de plannen geen tien maar vijf jaar vraagt. Want tien jaar is een lange periode om te overbruggen. Het benadrukken dat veranderingen noodzakelijk zijn om goede ziekenhuiszorg te behouden, mag van de dokters veel meer aandacht krijgen. Dat is ook de conclusie in andere deelsessies. Inwoners voelen nu de urgentie niet. Dat geldt mogelijk ook voor een deel van de zorgmedewerkers.

Daarnaast gaat het veel over de ziekenhuizen in Heerenveen en Sneek en minder over het ziekenhuis in Drachten. Die rol moet duidelijk zijn. Net als de positie van private klinieken en de Sionsberg in Dokkum.

Maatschappelijke gevolgen

Bij het samenvoegen van de ziekenhuizen moet het niet alleen over zorg gaan, maar ook over alle maatschappelijke gevolgen. Dat komt in de beleving van de gemeenten Súdwest-Fryslân en Heerenveen nu onvoldoende naar voren. Op de maatschappelijke impact is een antwoord nodig, klinkt het vanuit de groep van overige zorgaanbieders. Inwoners moeten ook hun zegje kunnen doen. Zorgbelang Fryslân gaat hiermee dit jaar aan de slag.

De wethouders van Noordoostpolder en Urk zijn blij dat ze nu kunnen meepraten over de ziekenhuiszorg. In hun eigen provincie was dat niet het geval en kwam de sluiting van het eigen ziekenhuis destijds als een grote verrassing. Net als Steenwijkerland benadrukken ze het belang van de Friese ziekenhuizen voor hun inwoners.

Vervolgssessie

In de sessies klinkt waardering voor de bijeenkomst. Deelnemers doen het verzoek om vaker dit soort bijeenkomsten te houden, ook voor afzonderlijke beroepsgroepen.